

TUNTOSARVI

Nro 10 1984



TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa
N:o 10/84
Ilmestyy 31.pnä toukokuuta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA

Orvokki Holopainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki
puh. 90-77041/227

SISÄLLYS

| | |
|---|----|
| Pääkirjoitus | 1 |
| Terveisiä Hervannasta | 2 |
| Pistekirjoituksen, liikkumistaidon ja itsenäisen elämän taitojen opiskelu | 8 |
| Johtokunnan kuulumisia | 10 |
| Olympialaisista tekstitettyjä ohjelmia | 11 |
| Opaskoiria kuurosokeille | 13 |
| Matkakerhon uutiset | 16 |
| Ajankohtaista | 17 |
| Ilmoitukset | 21 |
| Lomalista | 22 |
| Suomen Kuurosokeat – yhteystiedot | 23 |

PÄÄKIRJOITUS

- Tampereen Hervannassa oleva kuurosokeiden palvelutalo vihitään virallisesti käyttöön 5. päivänä kesäkuuta. Virtain polulla sijaitsevassa talossa on tällä hetkellä 10 asukasta. Vammaisten palvelutalot eivät ole uusi asia Suomessa. Liikuntavammaisilla niitä on jo melkoisen monta ympäri Suomea. Tämä Hervannan talo on kuitenkin ensimmäinen vain kuurosokeille tarkoitettu talo. Aika tulee näyttämään, miten kuurosokeat sopeutuvat palvelutaloasumiseen. Tähänastiset kokemukset näyttävät hyviltä. Hervannan taloa on tarkoitus laajentaa. Tarkoitus on rakentaa talon yhteyteen toinen samanlainen määrä asuntoja. Siihen tarvitaan varoja. Tämän vuoden loppupuolella järjestettävä ANNANSILMÄT-TALKOOT 84 -kampanja kerää varoja mm. kuurosokeiden palvelutalon laajentamiseen. Talkoot-sana tarkoittaa yhdessä tehtävää työtä, josta ei makseta palkkaa. Annansilmät-Talkoot tulee olemaan koko Suomen kansan yhteistyötä näkövammaisten ja kuurosokeiden hyväksi. Talkoiden yhteydessä suurelle yleisölle kerrotaan kuurosokeista ja näkövammaisista. Sekä radio että televisio tulevat lähettämään ohjelmia näistä aiheista. On hyvä, että näkevät ja kuulevat ihmiset tietävät meistä. Mitä enemmän asioista kerrotaan, sitä luonnollisemmin ihmiset

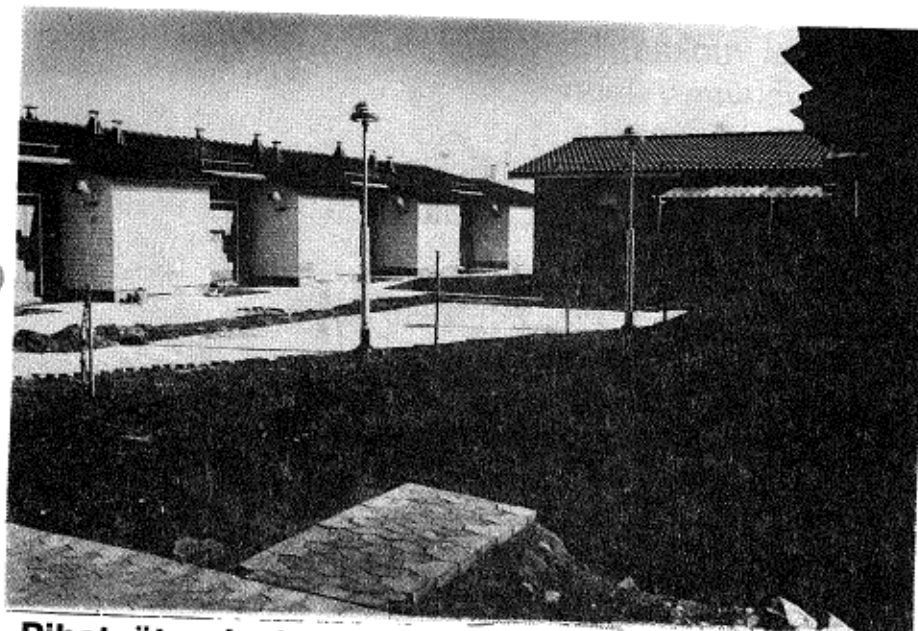
osaavat suhtautua vammaisiin. Ihmiset pelkäävät asi-
oita, joista heillä on vääriä tietoja tai ei tietoja lain-
kaan.

Tuntosarvi toivottaa kuurosokeiden palvelutalolle
viihtyisiä ja aktiivisia toimintavuosia tästä eteenpäin.

TERVEISIÄ HERVANNAN PALVE- LUTALOSTA

Kävin toukokuun puolivälissä työtoverini Matti Vuohelaisen kanssa vierailulla kuurosokeiden palvelutalossa Hervannassa. Vaikka olen asunut Tampereella, oli palvelutalo vähän vaikea löytää. Hervanta on kasvanut niin suureksi asuntoalueeksi. Kun näimme kadulla monta pyörätuolia käyttävää liikuntavammaista, arvasimme olevamme lähellä palvelutaloa. Kuurosokeiden palvelutalo on aivan Invalidiliiton palvelutalon vieressä. Invalidiliiton talo on valtavan suuri. Kuurosokeiden talo on kuin sadun leikkimökki verrattuna liikuntavammaisten palvelutaloon. Talo on myös sisältä satumaisen herttainen. Kun kuulee sanan palvelutalo, mieleen tulee ensinnä laitos, jossa on kaikuvat käytävät ja paljon suljettuja ovia. Sellainen ei ole kuurosokeiden palvelutalo. Se on aivan kuin koti kaikilta osiltaan.

Tulimme Hervantaan tuntia ennen lounasaikaa. Paikalla olleet talon asukkaat olivat askarteluhuoneessa. Siellä olikin kiirettä. Eine, Suoma ja Seppo



Pihatyöt palvelutalossa ovat vielä hiukan kesken. Vasemmalla asuntoja, oikealla yhteisrakennus.

valmistelivat tavaroita myyjäisiin. Kätevästi syntyivät kukka-ampellit narusta ja monet muut hauskat esineet. Hyllyillä oli jo paljon valmiita myyjäistavaroita. Pehmeästä kankaasta oli tehty rottia, savesta oli valmistettu monia kauniita koriste-esineitä. Ne oli tarkoitus vielä maalata ennen myyjäisiä. Varmasti myyjäisistä tulee suuri menestys. Palvelutalon myyjäiset pidetään avoimien ovien päivänä vihkiäispäivän jälkeen. Myyjäisillä kerätään rahaa palvelutalon asukkaiden vapaa-ajan toimintaan. Näin minulle kerrottiin.

Aivan kaikki talon asukkaat eivät olleet askarteluhuoneessa. Pihalla kuullui vienoa lapsen itkua. Avioloitten muutaman viikon vanha perintöprinsessa siellä

tahtoi kai ruokaa. Marja-Leenaa ei näkynyt, hän oli tietysti vauvansa luona.

Osa talon asukkaista oli vierailuni aikana ammattikoulussa. He käyvät kouluaikana Hervannassa vain viikonloppuisin. Koulun loputtua he tietysti muuttavat sinne kokonaan.

Harri on talon isäntä

Kuin itse rauhallisuus on palvelutalon johtaja Harri Haapasaari. Istuimme juttelemassa Harrin pienen pienessä toimistohuoneessa. Harri kertoi, että tähän saakka talon toiminta on mennyt hyvin. Normaalit alkuhankaluudet kuuluvat asiaan, kun eletään kiinteästi ryhmässä. Toisaalta ryhmässä uskalletaan usein tehdä asioita, joita ei yksin tulisi tehtyä. Harri sanoi, ettei palveluja tyrkytetä asukkaille. Kaikki uudet ideat täytyy tulla asukkailta. Harrin mielestä palvelutaloasuminen pitäisi nähdä välivaiheena kuurosokean ihmisen elämässä. Päämäärä olisi, että asukkaat vähitellen voisivat muuttaa asumaan avoimille asuntomarkkinoille.

Jokainen asukas säilyy entisen kotikuntansa asukkaana, vaikka hän muuttaakin Hervantaan. Asukkaiden kotikunnat maksavat niinsanotun palvelumaksun. Palvelumaksulla kustannetaan talon ylläpito ja juoksevat menot. Sellaisia ovat esim. henkilökunnan palkat. Asukkaat maksavat vuokransa itse. Siihen on mahdollisuus saada asumistukea.

Palvelutalossa pidetään talokokoukset. Niissä päätetään yhteisistä asioista. Esim. siitä päätetään,



Lounasaika palvelutalon viihtyisässä olohuoneessa. Päivi Miettinen on tuomassa ruokaa pöytään. Oikealla kodinhoitaja Impi Tiilikainen. Ja ruoka maistuu.

otetaanko vastaan vierasryhmiä tutustumaan taloon. Vierasryhmät otetaan vastaan yhdessä Invalidiliiton palvelutalon kanssa. Harri toivoo, että talon asukkaita varten saataisiin työtiloja jostakin ulkopuolelta. Harrin mielestä ei ole hyvä kehittää työtiloja talon yhteyteen. Työmatka on myönteinen asia. Se erottaa asumisen ja työn kahdeksi eri asiaksi, mikä on hyvä asia. Jos työpaikka on kotona, elämän ympyrät tulevat liian pieniksi. Asiasta neuvotellaan Tampereen kaupungin ja työvoimaviranomaisten kanssa.

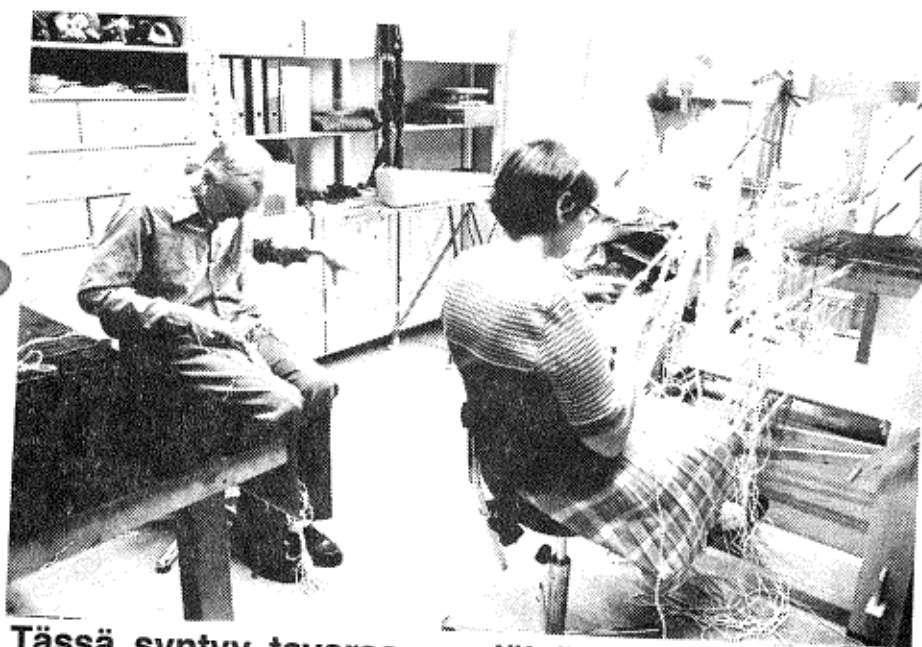
Harri kertoo, että suunnitelmiin kuuluu tulevaisuu-

nessa hankkia talon asukkaiden käyttöön pienoibus-si. Sillä voitaisiin tehdä juuri työmatkat sekä vapaa-ajan matkoja. Harrin oma auto ei oikein riitä eikä tahdo kestää käytössä.

Työt ovat yhteisiä

Palvelutalossa on vain neljä työntekijää. Harrin lisäksi on kaksi Päiviä, joista toista sanotaan Saduksi. Päivi Satu Mikkola on toimintaterapeutti. Päivi valmistui joulukuussa 1983. Kuurosokeiden palvelutalo on hänen ensimmäinen työpaikkansa. Satua kiinnosti erityisala, lisäksi hän toivoi voivansa tehdä työtä pienyhteisössä. Sadun työhön kuuluu kehittää elävää toimintaa talossa. Niihin kuuluvat mm. retket, tutustuminen ympäristöön, tukihenkilötoiminta ja kaikkalainen vapaa-ajan harrastustoiminta. Tukihenkilöitä pyritään saamaan jotta talon asukkaat pääsisivät liikkumaan enemmän. Uimassa käydään ahkerasti sekä invaliditalon uimalassa että kaupungin uimahallissa, joka on lähellä. Viikottain kokoontuu askartelukerho, jossa tehdään kaikenlaista mukavaa. Lisäksi asukkaat ottavat itse yhteyttä henkilökuntaan saadakseen apua askartelussa muina aikoina. Kaikki työntekijät toimivat oppaina, asiointiapuna asukkaille, käyvät kaupassa heidän kanssaan ja oleilevat muuten vain asukkaiden kanssa. Myös keittiötöitä tehdään yhdessä.

Kotiavustaja Päivi Miettinen puuhaili lounaan järjestelyissä. Päivi kertoi, että muutkin työntekijät tekevät myös keittiötöitä. Kaikki asukkaat syövät yhdessä.



Tässä syntyy tavaraa myyjäisiin. Työn touhussa Seppo Kamppinen, Suoma Isometsä ja Eine Eira.

Päivi on aikaisemmin ollut työssä kunnassa kotiavustajana. Viittomakielen hän on oppinut suureksi osaksi käytännössä. Pirjo Rissanen on antanut jonkin verran viittomakielen opetusta palvelutalon työntekijöille. Päivin mielestä sormiaakkoset olivat helppo oppia. Neljäs talon työntekijä on kodinhoitaja Impi Tiilikainen.

Kukaan henkilökunnasta ei asu palvelutalossa. Asukkaat ovat siis yönseutuina omissa oloissaan. Heillä on iltaisinakin mahdollisuus käyttää yhteisrakenuksen tiloja. Siellä on viihtyisä olohuone kauniine kalusteineen, televisio, levysoitin, yhteinen tekstipuhelin ja monia apuvälineitä. Myös askarteluhuonetta saa käyttää muinakin aikoina kuin askartelukerhon kokoontuessa.

PISTEKIRJOITUKSEN, LIKKUMIS- TAIDON JA ITSENÄISEN ELÄMÄN TAITOJEN OPISKELU III OSA

kirj. Arthur A. Roehring
suom. Liisa Lindgren

Tieto Usherin syndroomasta on aluksi vaikea asia. Silloin helposti hylkää ehdotukset pistekirjoituksen ja liikkumistaidon opettelemisesta. Ensiki on hyväksyttävä näön rajoitukset ja mahdolliset näön muutokset. Oppimishalukkuus riippuu asenteista itseään ja Usherin syndroomaa kohtaan.

Kepin, opaskoiran ja jäännenäön käyttö auttaa sekä heikkonäköisiä että täysin sokeita. Monet ihmiset, joilla on Usherin syndrooma, välttävät apuvälineiden käyttöä, kunnes he eivät enää pysty liikkumaan yksin.

Näkövaikeuksien myöntäminen saattaa estää onnettomuukisa, esim. törmäämisen tai putoamisen. Tieto näön rajoittuneisuudesta toimii varoituksena. Autoilija välttää vakavan onnettomuuden jättämällä auton kotiin. Sen sijaan hän käyttää julkisia liikennevälineitä.

Iso teksti ja pistekirjoitus helpottavat kommunikointia. Apuvälineiden hyödyllisyys on yksilöllistä.

Suuri osa kuuroista käyttää viittomakieltä ja sormitusta. Näön heikkenemisen myötä saattaa olla tarvetta vaihtaa kommunikointimenetelmiä. Tulkkipalvelut ovat tärkeitä ihmisille, joilla on Usherin syndrooma.

Tulkkia/opasta tarvitaan myös liikkumiseen uusis-

sa paikoissa. Henkilö, jolla on Usherin syndrooma, oppii näkemään ja kuulemaan tulkin/oppaan välityksellä.

On tärkeää kehittää adl-taitoja, kuten kulkuneuvot, ostokset, ruoanlaitto, siivous ja laskujen maksu. Apuvälineet auttavat tässäkin.

RP aiheuttaa näön muutoksia koko elämän ajan. Tavallisesti se ei aiheuta täydellistä sokeutumista. Siksi nämä taidot on opetettava. Mutta päätökset on tehtävä itse.

Usherin syndrooma ei estä elämästä onnellista ja antoisaa elämää. Henkilö oppii tulemaan toimeen oireittensa kanssa, kun hän ymmärtää mitä Usherin syndrooma on, hyväksyy tulevat muutokset, oppii käyttämään teknisiä apuvälineitä, kehittää omia taitojaan ja sallii itsensä kehittyä sosiaalisesti ja emotionaalisesti. Avain itsenäiseen ja onnelliseen elämään on se, että pystyy hyväksymään itsenä sellaisena kuin on ja luottamaan itseensä.

JOHTOKUNNAN KUULUMISIA /84 Dagi Ahvenainen

RUBEOLA-PROJEKTI - Kuurojen Huoltokotisäätiö on perustamassa nuorille kuurosokeille tarkoitettuja asu-
misyksiköitä, joiden suunnitteluun on pyydetty asian-
tuntija-apua lasten keskuksen henkilökunnalta. Huol-
tokotisäätiö suorittaa työstä kustannukset sekä yhden

(1) henkilön palkkakustannukset 3 kuukauden ajalta. Johtokunta on hyväksynyt ehdotuksen.

Lasten keskuksen avoimna olevaan hoitajan toimeen on valittu vajaamielishoitaja KIRSI MAKKULA. Kirsi on toiminut väliaikaisena hoitajana 5.9.83 lähtien. Toimi vakinaistettiin 1.4.84 alkaen.

Liisa Romo, Kirsi Makkula ja Eija Helamo lasten keskukselta osallistuvat Kuurojen liiton järjestämälle viittomakielen kurssille 25.6-29.6.84 Loimaalla.

Liisa Romon ja Eija Helamon työnohjaus hyväksyttiin.

Lasten keskuksen henkilökunnan suojavaateasia hyväksyttiin. 9:lle vakinaiselle työntekijälle korotettiin suojavaaterahaa nykyisestä 300 markasta 750 markkaan.

Keräystoiminnan aloittaminen

Päätettiin tehdä Erkki Kairismaan kanssa sopimus keräystoiminnan aloittamiseksi yhdistykselle. Päätettiin myös, että johtokunta voi antaa keräysvaroja eri päätöksellä erilaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi Matkakerholle.

Konferenssi- ja leirikutsut

Kansainvälinen kuurosokeiden opetuksen järjestö (I.A.E.D.B.) pitää konferenssin New Yorkissa elokuussa 1984. Siellä käsitellään kuurosokeiden lasten kuntoutusta.

Pohjoismainen konferenssi Tukholmassa 8.-11.10.84.

Pohjoismainen nuorten leiri, ruotsin kuurosokeiden yhdistyksen vuosikokousviikko.

Mobility Internationalin leiri Ranskassa.

Todettiin kuitenkin, että yhdistyksellä ei ole nyt taloudellisia mahdollisuuksia lähettää näille leireille virallisia edustajia.

Keskussairaaloiden sopimustilanne

Todettiin, että 10 keskussairaala on lähettänyt jo sopimuksen allekirjoitettuna yhdistykselle. Näitä sairaaloita voidaan jo laskuttaa kuntoutuspalveluista.

VUOSILOMAESITYKSET hyväksyttiin samoin virkavapauspyynnöt, joilla ei ole täyttä lomaoikeutta.

Matkakerhon eistys Ceylonin matkasta hyväksyttiin mikäli matkalle on tarpeeksi lähtijöitä ja rahoitus järjestyy.

OLYMPIALAISISTA TEKSITETTYJÄ OHJELMIA

Yleisradion Teksti-TV ryhtyy ensi syksystä lähtien lähettämään nykyistä runsaammin kuulovammaisille tekstitettyjä ohjelmia. Ohjelmia on tekstitetty vajaat puolitoista vuotta. Tänä aikana kuulovammaiset ovat voineet seurata suomenkielisiä, tekstitettyjä ohjelmia noin kerran viikossa.

Teksti-TV:n toimituksessa työskentelee tätä nykyä yksi tekstittäjä. Tänä keväänä on jonkin verran voitu

teettää töitä myös tilapäisellä tekstittäjällä. Loppukeksällä toimitukseen saadaan toinen, vakinainen tekstittäjä. Niinpä ensi syksynä ja talvena onkin luvassa lisää tekstitettyjä ohjelmia.

Kisastudio tekstitettynä

Los Angelesin olympialaiset alkavat heinäkuun 29. päivänä ja päättyvät elokuun 13. päivänä. Jokaisena kisapäivänä lähetetään TV:ssä tunnin mittainen Kisastudio alkuillasta.

Teksti-TV tekstittää kaikki Kisastudion lähetykset näillä näkymin. Kisastudiossa kerrotaan kaikki tärkeimmät kisatapahtumat. Los Angelesin ja Suomen aikaero on niin suuri, että kilpailut tapahtuvat yöllä Suomen aikaan. Mutta illalla lähetettävä Kisastudio kertoo aina mitä edellis yönä on tapahtunut.

Lisäksi Teksti-TV lähettää jatkuvasti olympialaisten tuloksia. Niitä toimittajat kirjoittavat sitä mukaan kuin tuloksia tulee. Teksti-TV:n avulla voi olympialaisia seurata tiiviisti.

OPASKOIRIA KUUROSOKEILLE - RAPORTTI RUOTSISTA

**Perspektiv-lehdestä
Inger Lindgren**

Ruotsissa on koulutettu kaksi opaskoira kuurosokeille. Yksi niistä on nimeltään »Busan». Se on Ruotsin kuurosokeiden yhdistyksen puheenjohtajan, Stig Ohlssonin koira. Stig sanoo, että Busan antaa hänelle vapauden tunteen. Busan ei kuitenkaan korvaa tulkia tai ihmis-opasta.

Stig sai Busan viime vuoden marraskuussa. Busan on kaunis, kaksi vuotta vanha saksan paimenkoira (schäfer). Sen turkki on musta-ruskea ja sillä on uteliaat silmät. »Arkipäivän elämä on helpompi Busanin kanssa. On helpompi liikkua. Voin kävellä keskellä jalkakäytävää. Ennen kuin sain koiran oli minun aina käveltävä talon seiniä pitkin. Jos olen yksin kotona ja haluan jotakin syötävää on helppoa kävellä kaupalle ostoksille. Koiran kanssa saan myös paljon liikuntaa. Koiran on päästävä ulos joka päivä useita kertoja. Ilman koira kuurosokea helpolla jää paikalleen istumaan.

Opaskoira kuurosokeella on harvinainen näky

Kuurosokeilla ei yleensä näe opaskoira. Ruotsissa niitä on kaksi. Ulkomailla niitä on muutamia muun muassa Englannissa ja Hollannissa. Ruotsissa on menossa kokeilu. Etsitään kuurosokeille sopivia koiria. Rahat kokeiluun on saatu eräältä säätiöltä (Al-

Imänna Arvsfonden). Kokeilussa ovat mukana: Ruotsin näkövammaisten järjestö, kuurosokeiden järjestö sekä Koirakoulu.

Muutaman vuoden sisällä noin kymmenellä kuurosokealla on käytössään koira. Stig sanoo, että luultavasti ei kovin paljon enemmän tarvitakaan koiria. Kaille ei koira sovi. Kuurosokeiden ryhmä on pieni. 10 - 12 koira kuurosokeille tarkoittaa, että noin 10 prosentilla kaikista kuurosokeista on oma koira. Ruotsissa noin 10 % näkövammaisista on opaskoira. Suhde on siis sama. Opaskoira ei ole mikään yleisapuväline. Se ei korvaa ihmistä joka toimii tulkkina ja oppaana.

Mikä ero on kuurosokeiden ja näkövammaisten opaskoiralla?

Sven Järverud Koirakoululta sanoo, ettei ero ole kovin suuri. Sven on kouluttanut Busanin. Koiran on oltava hyvin johdonmukainen. Sen on aina pysähdyttävä esteen kohdalla, se ei saa yrittää ylittää katua väärästä kohdasta, se ei koskaan saa kulkea avoimen oven läpi pysähtymättä ensin.

Kuurosokea ei voi tietää esteistä kuuntelemalla kuten näkövammaisen voi. Tästä syystä on noudatettava tarkkoja sääntöjä. Koiran on esimerkiksi opittava tarkoin miten kävellään torin tai avoimen kentän halki. Sieltä ei kuurosokea löydä kiinnekohtia ja hän voi tuntea itsensä hyvin avuttomaksi.

Eräs tärkeä asia on, että täytyy voida luottaa siihen, että koira pysyy isännän lähellä silloin kun on sen vuoro juosta vapaana. Näkövammaiset käyttävät

usein kulkusta koiran kaulassa. He kuulevat silloin missä koira juoksee. Kuurosokeaa ei kulkunen auta. Koiran on siis tultava heti kun sitä huutaa.

Koiran on opittava hyväksymään sellaiset ihmiset, jotka elehtivät eri tavoin kuin yleensä. Monet kuurosokeat käyttävät esimerkiksi viittomakieltä.

Koulutus vie enemmän aikaa

Jokaisen koiran koulutus vaatii »räätälintyötä». Tämä tarkoittaa, että koiran ja omistajan on opittava tuntemaan toisensa. Kouluttajan on myös tiedettävä mikälaista opasapua kuurosokea tarvitsee. Vie paljon aikaa ennenkuin koira voidaan luovuttaa uudelle omistajalle tai haltijalle.

Busanin koulutus aloitettiin tammikuussa viime vuonna. Busan ja kuurosokea Stig tapasivat ensimmäistä kertaa huhtikuussa. Stigin kesäloman aikana hänellä oli Busan mukana pitkällä kävelyretkillä metsässä. Näin he oppivat tuntemaan toisensa. Kesti kuitenkin marraskuuhun asti ennenkuin kouluttaja, Sven ja käyttäjä, Stig olivat sitä mieltä, että Busan oli valmis muuttamaan Stigin perheeseen.

»Viihdymme erittäin hyvin yhdessä, Busan ja minä,» Stig sanoo.

MATKAKERHON UUTISET

On jälleen aika muistuttaa teitä matkakerhon olemassaolosta. Matkakerhon tarkoituksena on matkojen suunnittelu ja järjestäminen kuurosokeiden omien toivomusten mukaisesti.

Tällä hetkellä olemme suunnitelleet matkaa Ceyloniin. Ja koska olemme saaneet riittävän suuren ryhmän kokoon, järjestämme tämän matkan vuonna 1985 helmikuussa.

Mutta ei riitä, että järjestäisimme vain tämän matkan. Tulevaisuudessa meidän täytyy pyrkiä täyttämään useampien matkatoivomukset Nyt toivomme, että lähettäisitte toivomuksia myöskin halvemmissa matkoista. Jos hauaisitte kesän aikana järjestettäväksi jotain matkaa vaikkapa täällä kotimaassa esim. laivaristeilyä Ahvenanmaalle tai Turun saaristossa tai vaikkapa Tallinnan matkaa, voitte ihan hyvin toivoa mitä haluatte, katsotaan sitten mikä voidaan järjestää. Kaikki riippuu siitä onko lähtijöitä riittävästi.

Tiedätte varmaankin, että matkakerhoon voi liittyä jäseneksi. Jäseneksi voivat liittyä kaikki kuurosokeat, jotka ovat yhdistyksen jäseniä. Jäsenmaksua ei ole, vaan riittää, kun on yhdistyksen jäsen. Jos siis haluat matkakerhon jäseneksi lähetä oma yhdistyksen jäsenkorttisi tänne matkakerhon sihteerille Tuija Pirhoselle, niin hän leimaa sen matkakerhon leimalla ja palauttaa sen sitten takaisin sinulle. Samalla sinun nimesi tulee tänne matkakerhon jäsenluetteloon. Jäseneksi kannattaa liittyä, tällöin voit enemmän vaikuttaa

matkojen suunnittelussa.

Nyt siis tuumasta toimeen ja jäseneksi matkakerhoon.

Kaikki kirjeet voitte lähettää tänne yhdistyksen toimistoon matkakerhon sihteerille. Voitte myöskin soittaa minulle kotiin tekstipuhelimella numeroon 90-3495 382.

Hyvää kesää toivottaa
Matkakerhon toimikunta
Martti Avila
puheenjohtaja

AJANKOHTAISTA

Yli kuusi viikkoa kestänyt lääkärilakko on loppunut. Lääkärit hyväksyivät valtakunnansovittelija Teuvo Kallion toisen sovintoehdotuksen. Nuoret lääkärit olisivat halunneet jatkaa vielä lakkoa. Heidän mielestään nuoret lääkärit oli unohdettu sopimuksessa. Lakon aikana kertyneen potilasruuhkan purkaminen on jo aloitettu.

Lääkärien lakkosovinto on auttanut myös muiden lakkojen lopettamisessa. Psykologien, sosiaalityöntekijöiden sekä kuntien palveluksessa olevien farmaseuttien lakot ovat päättyneet. Lakkolaiset saivat keskimäärin kahden palkkaluokan ylimääräiset korotukset. Myös kirjastonhoitajien lakko on päättynyt.

Kirkolliskokous on jälleen hylännyt naispappeuden. Kirkolliskokouksen 108 jäsenestä naispappeutta kannatti 73 ja vastusti 32. Kolme äänesti tyhjää. Naispappeuden hyväksymiseen vaaditaan kolmen neljäsosan ääntenenemmistö. Naisen pääsy papinvirkaan jäi äänestyksessä kuuden äänen päähän. Naispappeuden hylkääminen on aiheuttanut mm. kirkostaeroamista.

Valtioneuvos Karl-August Fagerholm on kuollut 82 vuoden ikäisenä. Fagerholm oli pitkäaikainen ja arvostettu eduskunnan puhemies ja kansanedustaja. Eduskunnan jäsenenä hän oli 35 vuotta. Eduskunnan puhemiehenä Fagerholm oli 16 valtiopäivillä. Pääministerinä Fagerholm toimi kolme kertaa ja sosiaaliministerinä kuusi kertaa. Sosiaalidemokraattiseen puolueeseen kuulunut Fagerholm oli erittäin tunnettu poliitikko myös muissa pohjoismaissa.

Verotus kiristyy heinäkuussa. Samalla nousee työnantajilta perittävä sosiaaliturvamaksu. Myös sähkö, kivihiili ja kotimaan lennot kallistuvat. Toisaalta laskeaan uusien henkilöautojen hintoja. Myös pienten yritysten verotus kevenee hieman. Ratkaisut sisältyvät hallituksen toiseen lisäbudjettiesitykseen.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmistunut laki luonnos kotihoidon tuesta. Luonnoksessa ehdotetaan, että pieniä lapsia kotiin hoitamaan jäävä äiti tai isä saisi kotihoidon tukea jopa 1750 mk kuukaudessa. Kotihoidon tukea maksettaisiin kaikille alle kolmivuotiaiden lasten vanhemmille 750 mk kuukaudessa. Laki-

luonnoksesta neuvotellaan edelleen. Siihen voi tulla vielä useita muutoksia.

Neuvostoliitto ei ota osaa Los Angelesin kesäolympialaisiin. Syynä ovat puutteelliset turvallisuusjärjestelyt. Neuvostoliitto on pelännyt mm. Yhdysvalloissa toimivien äärioikeistolaisten ryhmien terrorisoivan urheilijoita. Yhdysvaltojen mielestä Neuvostoliiton päätös on pelkästään poliittinen. Yhdysvaltain hallituksen mielestä kisojen turvajärjestelyt ovat kunnossa.

Tuberkuloosia ei vielä ole voitettu Suomessa. Vuosittain todetaan parituhatta uutta tapausta. Sairastumisen riski on suurin vanhoilla ihmisillä. Kun väestön keski-ikä kasvaa, kasvaa myös tuberkuloosiin sairastuneiden määrä. Toistaiseksi on tuberkuloosin määrä vähentynyt vuosittain. Tulevaisuudessa olisi tuberkuloosin ennaltaehkäisy kohdistettava ikääntyneisiin ihmisiin.

Presidentin uuden virka-asunnon suunnittelukilpailu on ratkennut. Sen voitti akateemikko Reima Pietilä. Mäntyniemeksi ristitty virka-asunto rakennetaan meren rannalle Helsingin Meilahteen.

Suomen ja Ruotsin linjat ovat lähellä toisiaan. Näin on todennut Ruotsin pääministeri Olof Palme. Palme antoi lausuntonsa ennen pääministeri Kalevi Sorsan ruotsinmatkaa.

Kaupunkiliitto on laatinut ehdotuksen uusiksi kuntien järjestyssäännöiksi. Ehdotuksessa kielletään mm. radion soittaminen liian voimakkaasti yleisellä paikalla. Kiellettyä olisi yleisellä paikalla myös nauttia keskiolutta tai harrastaa katusoittoa. Uida saisi vain merkityllä uimarannalla. Lapsilta kiellettäisiin kiipeily puistojen puissa.

Hämeenlinnassa sattuneen helikopterionnettomuuden syytä on tutkittu. Tärkeimpiä syitä olivat lentäjän vähäinen lentokokemus ja hänen tekemänsä ohjausvirhe. Myös laskeutumispaiikka oli vaarallinen. Äkillinen tuulenpuuska on myös vaikuttanut onnettomuuteen.

Viranomaisten olisi puututtava työpaikoilla tapahtuvaan tupakointiin. Tällaisen vaatimuksen ovat esittäneet kuusi kansanterveysjärjestöä. Järjestöt muistuttavat niistä haitoista, joita tupakansavussa oleskelu aiheuttaa. Lähes puoli miljoonaa suomalaista työskentelee tiloissa, joissa tupakonpolto on sallittu. Valtaosa suomalaisista kannattaa tupakoinnin rajoittamista työpaikoilla.

Espanjan pääministeri on ensimmäistä kertaa vierailulla Suomessa. Pääministeri Felipe Gonzales viipty Suomessa yhden vuorokauden. Espanjan pääministerin isäntänä toimii pääministeri Kalevi Sorsa.

Helsingin raastuvanoikeus on langettanut ankaria rangaistuksia huumerikoksista. Jutun pääsyyllinen tuomittiin seitsemäksi vuodeksi vankilaan. Hän oli

syyllystynyt mm. huumeiden salakuljetukseen. Neljä muuta syytettyä saivat 5-6 vuoden tuomiot.

ILMOITUKSET

Kuurosokeiden Palvelutalolla on kahvipannu lämpimänä AVOIMIEN OVIENTÄ PÄIVÄNÄ 6.6.1984 klo 10.00-15.00. Osoite on Virtainpolku 2, Hervanta, Tampere.

Tervetuloa!

Suomen Kuurosokeat ry.

Perhelomaleiri Huttulassa Keuruulla 2.-6.7.84

Lomaleirille ovat tervetulleita kakki kuurosokeat perheineen. Sinulla on mahdollisuus ottaa oma tulkki mukaan. Loma on sinulle ja perheenjäsenillesi ilmainen. Matkat korvataan 90 mk:n ylittävältä osalta. Leirin vetäjänä on Sointu Koskinen. Ilmoittautumiset Dagi Ahvenaiselle, Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki, puh. 90-770 41 tai tekstipuhelin 90-770 4355 12.6.84 mennessä.

Kuurosokeiden perhekurssi

5.-11.8.1984 järjestetään Visulahden matkailukeskuksessa Mikkelissä. Ohjelmassa on mm. yksilö- ja ryhmäkeskusteluja perheasioista, retkiä ja muuta vapaita yhteistä toimintaa.

Ilmoittautumiset Suomen Kuurosokeat ry:n kes-

kustoimistoimistoon Dagi Ahvenaiselle 20.6.1984
mennessä. Osoite Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki.
Puh. 90-770 4355 (tekstipuhelin).

Kurssin vetäjänä toimii Terhi Pikkujämsä.

LOMALISTA 1984

Suomen Kuurosokeat ry

Haapasaari Harri 20.08.-30.8.
Miettinen Päivi 18.06.-25.06.
Mikkola Päivi 11.06.-16.06.
Tiilikainen Impi 06.07.-17.-07.
Haapalainen Maija 25.06.-21.07.
Manninen Risto 05.07.-06.07.
Paatelainen Heikki 25.06.-30.06.
Pikkujämsä Terhi 25.06.-27.06.
Rissanen Pirjo 02.07.-28.07.
Salekari Kaija 16.07.-11.08.
Yli-Penttilä Hilikka 09.07.-10.07.
Halonen Timo 25.06.-28.07.
Helamo Eija 02.07.-04.08.
Makkula Kirsi –
Mansikka-aho Kati 25.06.-28.07.
Mukkulainen Eija 25.06.-23.07.
Pummi Helena 25.06.-28.07.
Romo Liisa 02.07.-12.07.
Saarinen Marja-Leena 25.06.-28.07.
Turunen Leo 25.06.-28.07.
Ahvenainen Dagny 25.06.-27.06.
Lindgren Inger 18.06.-14.07.
Pirhonen Tuija 16.07.-04.08.

Suomen Kuurosokeat ry. – Fin- lands Dövblinda rf. Mäkelänkatu 50 00510 Helsinki

PANKKIYHTEYDET

KOP-Hki Keski-Töölö 101210-168106
Ps.tili 1574 27-6

TOIMISTON AUKIOLOAIKA

ma-pe 8.00-15.45

TOIMISTON PUHELINNUMEROT

| | |
|-------------------------------------|-------------|
| Tekstipuhelin | 90-7704 355 |
| Toiminnanjohtaja Inger Lindgren | 90-7704 354 |
| Taloussihteeri Tuija Pirhonen | 90-7704 352 |
| Toimistosihteeri Dagi Ahvenainen | 90-7704 353 |
| Johtava aluesihteeri Kaija Salekari | 90-7704 351 |

TOIMIHENKILÖT

| | |
|---------------------------------|---------------|
| Johtaja Ulla Tikkanen | 90-8022 817 |
| Kaskenpolttajankuja 2-3 H 36 | tekstipuhelin |
| 02340 ESPOO | |
| Toiminnanjohtaja Inger Lindgren | kts. toimisto |

ALUESIHTTEERIT

(Tavattavissa varmimmin maanantaisin
8.00-15.45)

| | |
|-------------------|-----------|
| Maija Haapalainen | 991-13589 |
| Maakuntakatu 12 | |
| 96100 ROVANIEMI | |

Risto Manninen 971-226941
Sairaalakatu 11
70100 KUOPIO

Heikki Paatelainen 921-86971
Patruunakuja 7 C 24 08200 LOHJA

Terhi Pikkujämsä 90-491828
Töölönkatu 15 E 101
00100 HELSINKI

Pirjo Rissanen 931-147693
Aleksanterinkatu 29 B 22
33100 TAMPERE

Hilkka Yli-Penttilä 981-340442
Koskitie 19
90500 OULU

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LASTEN KUNTOU-
TUSKESKUS

Johtaja Marja-Leena Saarinen 941-218822
tekstipuhelin

Kukkumäentie 27 941-216798
40600 JYVÄSKYLÄ

KUUROSOKEIDEN PALVELUTALO

Johtaja Harri Haapasaari 931-178039
Virtainpolku 2
33720 TAMPERE